

Refugiats al paradís

ALBERT PUNSOLA
(/AUTOR/ALBERT-
PUNSOLA-44)

Periodista

09/01/2009

El terme refugiat ambiental va ser utilitzat i definit per primer cop fa 23 anys per Essam El Hinnawi

Igual que quan ens cau la casa al damunt no hi ha res millor que sortir a l'exterior, recomano abandonar el context mediàtic habitual quan aquest ens acaba fastiguejant. Cansat de debats nominalistes i declaracions incendiàries, busco refugi en el servei de *podcasting* de la *BBC* i hi trobo un reportatge interessant, que passo a escoltar. Es tracta en realitat d'una producció de Ràdio Nova Zelanda que porta el títol de *Escape to New Zealand*. És un nom amb ganxo, com de ficció, però el programa tracta d'un fenomen que està passant en aquests moments i que aquí és molt poc conegut. Centenars de persones estan emigrant a Nova Zelanda per fugir del canvi climàtic, la contaminació i altres perills ambientals. A *Escape to New Zealand* aquests peculiars refugiats expliquen les raons que els han portat a deixar Europa i Amèrica per arribar al que qualifiquen de paradís sobre la Terra.

De fet, qui hagi vist la trilogia del *Senyor dels Anells* ja coneix una mica el país. Allà s'hi van rodar les tres pel·lícules i, per les imatges que hi sortien, el qualificatiu de paradís no sembla exagerat. En el programa de ràdio parla primer una activista nord-americana que, després d'haver estat lluitant pel medi ambient en el seu país durant 30 anys, arriba a la conclusió que no hi ha res a fer i, convençuda que vindran grans catàstrofes, afirma haver trobat en aquest país de 279.000 km² un lloc on sentir-se segura. Després pren la paraula un científic alemany que es qualifica a si mateix de refugiat ambiental, mentre lloa el fet que el país que l'acull només tingui uns 4 milions d'habitants, com Noruega o Singapur. Aquesta dada li serveix per argumentar a favor de la relació entre població petita i viabilitat en un món de creixent i amenaçadora complexitat.

De forma coincident, la web del ministeri de Medi Ambient del país diu explícitament que la feble demografia de Nova Zelanda fa que les qüestions ambientals siguin menys greus que en altres indrets. Però mirant atentament aquesta mateixa pàgina, descobreixo un enllaç a un informe de l'OCDE sobre la situació del país en aquest àmbit. Entre altres coses, l'informe assenyala que la qualitat de l'aigua de rieres, rius i llacs està baixant degut a la contaminació i que la irrigació està perjudicant els aqüífers. També diu que existeixen grans dubtes sobre com Nova Zelanda podrà complir amb els seus compromisos de Kyoto. Igualment, indica que queda molt a fer per millorar el tractament de residus, en especial la gestió dels abocadors. Les pròpies autoritats del país reconeixen, i així ho han posat per escrit, que malgrat que Nova Zelanda van ser un dels últims racons del planeta on van arribar pobladors humans, té un dels pitjors registres de pèrdua de biodiversitat.

Evidentment aquí falla alguna cosa. I més quan prop del 90% de la població del país viu concentrada en zones urbanes, de manera que els impactes sobre l'entorn haurien de ser encara menors. No és que el país sigui un mal exemple tampoc. En realitat l'informe de l'OCDE només subratlla aspectes que cal millorar però en qualsevol cas, sí que es posa de manifest que entre la imatge transmesa pels refugiats ambientals de l'emissió radiofònica i la realitat hi ha la distància de la idealització.

(F)

Lluny, molt lluny d'idealismes es troben els milers i milers de refugiats que per raons polítiques, socials i ambientals -totes barrejades- han de marxar dels indrets que els han vist néixer amb l'únic objectiu de

sobreviure. No saben si la seva destinació és el paradís, però, de ben segur, deixen enrere l' infern. Un cas paradigmàtic és el de Bangladesh on amb molta menys superfície que Nova Zelanda hi (mal)viuen 150 milions de persones. Allà el cercle viciós no s'atura: les inundacions malmeten els conreus, l'únic *modus vivendi*; la gent migra a les terres properes i les erosionen fins l'esgotament per una pressió excessiva sobre els recursos, fet que ocasiona un empitjorament dels efectes climàtics.

El 2005 va tenir lloc a Oslo un taller de treball sobre Seguretat Humana i Canvi Climàtic amb el títol de *Canvi ambiental, migració i conflicte: Anàlisi Teòrica i Exploracions Empíriques*. En ell es va arribar a la conclusió que les persones poden respondre a importants modificacions en l'entorn o bé quedant-se en el territori i creant estratègies de defensa o bé marxant. La primera opció era la pròpia dels països desenvolupats i la segona la dels menys desenvolupats. L'altra part de la conclusió era que els primers països han de fer un esforç global tant a casa seva com a nivell internacional per reduir les conseqüències de les grans migracions d'origen ambiental, que sovint es relacionen en un augment de la conflictivitat en el lloc de destí. Actualment les principals previsions sobre el nombre de refugiats ambientals, tant del Panell Intergovernamental de Científics que estudien el Canvi Climàtic, com per part d'altres experts independents, se situen entre 100 i 150 milions en els propers 40 anys.

El terme refugiats ambiental va ser utilitzat i definit per primer cop fa 23 anys per Essam El Hinnawi per referir-se a aquelles persones que han de deixar les seves llars temporalment o indefinidament perquè l'entorn posa en risc la seva vida. Res a veure, doncs amb els *refugiats* occidentals de risc controlat que apareixen a *Escape to New Zealand*. No seria estrany que tots ells haguessin vist de petits *On the Beach*, un petit clàssic de la ciència ficció dels anys 50 en què els habitants de les antípodes sobreviuen a una guerra nuclear que destrueix la resta del planeta. És sorprenent com de frívols podem arribar a ser els occidentals!

Periodista **Etiquetes:** [Canvi Climàtic](#) (/etiquetes/canvi-climatic)

[Món](#) (/etiquetes/mon)

Share 0

Tuit

 (<https://plus.google.com/share?url=https%3A//www.sostenible.cat/opinio/refugiats-al-paradis>)

 (<https://www.sostenible.cat/print/opinio/refugiats-al-paradis>)

Relacionats

Entrevista

Yunus Arian: “No és la fi del món si un govern nacional abandona els seus compromisos amb el clima”
(/entrevista/yunus-arian-no-es-la-fi-del-mon-si-un-govern-nacional-abandona-els-seus-compromisos-amb)

Entrevista a YUNUS ARIKAN

Yunus Arian é cap de polítiques globals d'ICLEI-local governments for sustainability. Aquesta entitat, amb més de 1.500 membres ha estat veu dels governs locals i regionals a la COP25. Arian, ens recorda a l'entrevista que vivim a un món urbà i que no s'aconseguirà res sense adonar-se'n de la potència dels actors urbans, i destaca que per fi estem entenent que el finançament per l'acció climàtica ha d'arribar a les ciutats. Ha volgut també enviar un missatge clar des del món local, l'esperança que els nous plans nacionals de mitigació siguin més ambiciosos i tinguin en compte als governs locals.

Notícia

Laura Zúñiga Càceres: "L'assassinat de la meva mare va ser un femicidi polític i territorial" (/noticia/laura-zuniga-caceres-lassassinat-de-la-meva-mare-va-ser-un-femicidi-politic-i-territorial)

Laura Zúñiga Càceres assisteix a la Cimera Social del Clima

#LauraZuniga #BertaCaceres #CumbreSo...

Berta Càceres va ser assassinada al 2016 pel seu compromís amb la defensa del territori de la comunitat [lenca](https://ca.wikipedia.org/wiki/Lenca) (<https://ca.wikipedia.org/wiki/Lenca>), a Hondures. I s'ha convertit en un símbol dels més de 1.500 activistes ambientals que han sigut assassinats en els últims 15 anys. La seva filla, Laura Zúñiga Càceres, va assistir a la Cimera Social pel Clima, el passat 11 de diciembre 2019 per explicar quina és la realitat del que està passant a Hondures i l'assassinat de la seva mare com un femicidi polític i territorial.

Butlletí

Correu electrònic *

[Subscriu](#)[Enviaments anteriors \(/newsletter/sostenible\)](/newsletter/sostenible)

(/)

Revista de la **xarxa** de ciutats
i pobles cap a la sostenibilitat

**Diputació
Barcelona**

<http://www.diba.cat>[Arxiu \(/arxiu\)](/arxiu)[Continguts per categoria \(/tagclouds/chunk/3\)](/tagclouds/chunk/3)[Continguts per etiqueta \(/tagclouds/chunk/1\)](/tagclouds/chunk/1)[Continguts per municipi \(/tagclouds/chunk/2\)](/tagclouds/chunk/2)[Avís legal \(http://www.diba.cat/avislegal\)](http://www.diba.cat/avislegal)[Contacte \(/formulari/contacte\)](/formulari/contacte)[RSS \(https://www.sostenible.cat/pagina/rss#overlay-context=\)](https://www.sostenible.cat/pagina/rss#overlay-context=)[https://www.facebook.com/Sosteniblecat-146513494888\)](https://www.facebook.com/Sosteniblecat-146513494888)[http://www.twitter.com/xarxasost\)](http://www.twitter.com/xarxasost)[http://youtube.com/xarxasost\)](http://youtube.com/xarxasost)[\(rss.xml\)](#)